

**ВСЕУКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ  
“НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ  
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ УКРАЇНИ”**



Адреса для листування: вул.Героїв оборони 10, офіс 10, м. Київ, 03127, Україна  
тел: +38 097 5747327, e-mail: [doradaukraine@gmail.com](mailto:doradaukraine@gmail.com)  
рах. № UA84380805000000026008507268 в Райффайзен Банк Аваль м. Київ,  
МФО 380805, Код ЄДРПОУ 26438001

*Вих. № 45/МАППУ від 25.10.2021*

Міністру аграрної політики  
та продовольства України  
**пану Роману Лещенку**

*Щодо вдосконалення державної  
підтримки дорадництва*

**Шановний пане Міністре,**

широ вдячні Міністерству і Вам особисто за визнання важливості сільськогосподарського дорадництва, що знайшло, зокрема, відображення в «аграрній» частині Національної економічної стратегії на період до 2030 року.

Виходячи із відображених у Національній економічній стратегії на період до 2030 року завдань щодо забезпечення проведення стимулюючої та дорадчої аграрної політики, подальшого удосконалення та розширення мережі сільськогосподарських дорадчих служб, Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України вносить пропозиції задля досягнення поставлених завдань.

**1. Доповнення п.п. 7 і 8 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств, що затверджений Постановою КМУ від 7 лютого 2018 р. № 106 (зі змінами), а саме:**

**1.1. *Послуги у сфері права.***

Діяльність фермерських господарств тісно пов'язана з правом. Як правило, члени фермерських господарств не є правниками. А від правильного застосування правових норм часто залежить успішність фермерського господарства.

**1.2. *Послуги з питань землеустрою.***

Такий вид послуги набуває особливого значення у зв'язку із запровадженням ринку земель сільськогосподарського призначення. Консалтингові послуги з питань землеустрою послуг передбачені Законом України «Про землеустрій»

**1.3. *Послуги із запровадження заходів, спрямованих на запобігання зміні клімату, адаптації до зміни клімату, підвищення опірності та зниження ризиків, пов'язаних із зміною клімату.***

Актуальність отримання фермерами таких послуг підвищується у зв'язку із наростаючими кліматичними змінами, як у світі загалом, так й в Україні зокрема.

**2. Розширення переліку суб'єктів, споживачів сільськогосподарських дорадчих послуг.**

Закон України «Про державну підтримку сільського господарства» передбачає, що Держава забезпечує підтримку сільськогосподарської дорадчої діяльності шляхом часткової компенсації сільськогосподарським дорадчим службам понесених ними витрат при наданні сільськогосподарських дорадчих послуг суб'єктам господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільському населенню. Виходячи із викладеного, пропонуємо:

**2.1. *Включення особистих селянських господарств до переліку отримувачів сільськогосподарських дорадчих послуг.***

Як засвідчує практика суб'єктів дорадництва, перетворення ОСГ у сімейні фермерські господарства потребує фахового правового та економічного дорадчого супроводу. Зважаючи на поставлений Міністерством орієнтир вийти на виробництво 2 мільйони тон молока малими сімейними фермами, включення ОСГ до переліку отримувачів сільськогосподарських дорадчих послуг дозволило б суттєво пришвидшити досягнення такого результату. Не менш важливим завданням є перетворення ОСГ в СФГ й у інших сферах господарства.

**2.2. *Включення сільськогосподарських кооперативів до переліку отримувачів сільськогосподарських дорадчих послуг.***

Можна очікувати, що правові невизначеності після прийняття версії Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» 2020 року, будуть врегульовані у 2022 році і дорадчі послуги стануть актуальними для сільськогосподарських кооперативів.

### **3. Розширення методів дорадчої діяльності, надання послуг за допомогою яких, підтримується державою.**

#### *3.1. Групові методи дорадництва.*

Постановою КМУ від 7 лютого 2018 р. № 106 (зі змінами) обмежено виключно фермерами не тільки коло суб'єктів, які можуть розраховувати на державну підтримку в частині дорадництва, а й методи надання дорадчих послуг: де факто, групові дорадчі послуги (семінари, тренінги, дні поля, лекції, збори, виставки) є на теперішній час поза державною підтримкою. Водночас, групові дорадчі послуги є менш затратними й важливими, якщо йдеться про донесення інформації про державну політику, механізми державної підтримки сільгоспвиробників, новації, наукові розробки, ринкову інформацію тощо.

*3.2. Демонстраційні покази форм і методів роботи суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сільській місцевості, та сільського населення.*

Такі методи дорадчої діяльності передбачені законом України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність». Побудовані за принципом «фермер-фермеру», вони набувають все більшої популярності у світі, зокрема, мережа демонстраційних ферм активно розвивається в ЄС <https://nefertiti-h2020.eu/NefertitiPortal/#!/app-h/networks>. НАСДСУ за підтримки Програми USAID з аграрного і сільського розвитку АГРО розпочала діяльність зі створення Української мережі демонстраційних ферм <https://demofarmua.tilda.ws/home> як невід'ємної частини сільськогосподарського дорадництва. Демонстраційні ферми, які б набули такого статусу у спосіб та в порядку, встановленими законодавством, теж могли б розраховувати на державну підтримку.

### **4. Фінансування професійної підготовки дорадників.**

Законом України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» передбачається, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері сільського господарства, здійснює фінансування професійної підготовки дорадників та експертів-дорадників відповідно до обсягів державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою на відповідний рік у межах асигнувань, затверджених у державному бюджеті на зазначені цілі.

### **5. Створення Національного центру сільськогосподарського дорадництва.**

НАСДСУ є громадською організацією, сферою діяльності якої є громадське регулювання дорадчої діяльності, що не може замінити роль держави у цій сфері. Створення такого центру передбачено Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, що затверджений постановою КМУ від 25 жовтня 2017 р. № 1106. У попередні роки Мінагрополітики за участі НАСДСУ вже був розроблений проект документу щодо створення такого центру, що може служити основою для подальшої роботи.

### **6. Розробка та прийняття державної цільової програми сільськогосподарської дорадчої діяльності.**

Така програма передбачена Законом України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність». Вона мала б містити механізми реалізації вимог як зазначеного Закону, так і механізми імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в частині наближення сільськогосподарського дорадництва до фермерів, сприяти забезпеченню сталості у дорадництві.

НАСДСУ та члени нашої організації, в межах наших компетенцій та можливостей, готові надати підтримку Міністерству аграрної політики та продовольства України у справі формування та реалізації аграрної політики, виконання міжнародних зобов'язань у частині сільськогосподарського дорадництва. Ми переконані, що ефективна система дорадництва може стати одним із ключових механізмів для реалізації президентської програми "Нове село".

З повагою

Президент НАСДСУ

Іван Паньків